

BUPL's hørings svar om fremtidens fritidstilbud til elever i 4. til 6. klasse

Hermed fremsender BUPL organisationens bemærkninger til skitse til "Fremtidens Fritidstilbud til målgruppen - 4. til 6. klasse". BUPL's overordnede vurderinger og anbefalinger er:

- Stevns Fritidsliv (SFL) vil ikke kunne indfri de opstillede mål. SFL vil hverken bidrage til øget uddannelsesfrekvens, mindre kriminalitet eller reduceret forekomst af psyko-sociale diagnoser.
- Forældrebetalingen er reelt højere og besparelspotentialet mindre end angivet. De skitserede besparelser og takstreduktioner kan kun opnås ved næsten at halvere personalenormeringen. Det er muligt at finde en besparelse på så beskedent et beløb, uden at gennemføre drastiske forringelser af kvaliteten i kommunens fritidstilbud.
- Konsekvensen af at implementere SFL vil være større udgifter på sigt, og at kommunen vanskelig vil kunne leve op til de forpligtelser, den har på børneområdet. Det gælder navnlig på området for udsatte børn. BUPL fraråder kommunen at lade personale uden uddannelse eksperimentere med udsatte og sårbare børn og unge. SFL vil på det område gøre mere skade end gavn.
- BUPL anbefaler kommunen at udvikle det nuværende pædagogiske SFO2-tilbud, så det matcher børnenes og forældrenes behov og sikre, at de pædagogiske og socialpolitiske mål reelt kan nås.
- Fastholder kommunen lukning af SFO2'erne, anbefaler BUPL, at den kommunale finansiering på 1,6 mio. kr. anvendes til at styrke den tidlige indsats i daginstitutionerne. En sådan investering vil have større positiv effekt på de udmeldte mål, end det foreslåede SFL-tilbud.

Begrundelsen

I balancekataloget begrundes forslaget med det faldende børnetal, høje forældrebetaling og kortere åbningstid. Ifølge kommunens egne tal er børnetallet i SFO2'erne efter folkeskolereformens første år faldet med ca. 14 procent. Set i relation til udviklingen i andre kommuner er det et mindre eller moderat fald. Ikke en stor nedgang, som det udlægges.

Længere skoledage betyder, at nogle børn som følge af transportforhold og andre fritidstilbud bliver afskåret fra at bruge tilbuddet og meldt ud. Men der er ikke dokumentation for, at forældre ønsker et ringere tilbud til færre penge.

Tværtimod viser al erfaring, at forældre lægger vægt på sikkerhed, tryghed og pædagogisk kvalitet. Ikke på pris, når den som i Stevns Kommune i forvejen er moderat. Sammenlignet med andre kommuner er forældrebetalingen i Stevns Kommune blandt de laveste i regionen. Der er derfor ikke vundet noget ved at reducere kvaliteten for at sænke forældrebetalingen.

Takster og serviceniveau

Økonomien i det nye tilbud indebærer en besparelse for kommunen på 600.000 kr., samt en reduktion i provenuet fra forældrebetalingen på 1,9 mio. kr. Samlet set ca. 2,5 mio. kr.

Forældrebetalingen skal ifølge forslaget reduceres fra nuværende 815 kr. til 300 kr. om måneden. Der er tre forhold at være opmærksom på:

- Prisen for SFL er beregnet for 12 måneder, men takster i Stevns Kommune opgøres for 11 måneder. Derfor er taksten 327 kr. om måneden.

- Åbningstiden i SFL er 46 uger om året, mod 48 i det nuværende SFO2-tilbud.
- Mad, udflugter og materialer er ikke indeholdt i prisen, men skal tilkøbes. Dermed ligger den faktiske forældrebetaling reelt væsentligt højere end angivet.

Dertil kommer, at tilkøbsydelse har en række ulemper. For det første er de besværlige og tidskrævende at administrere for både forældrene og for personalet. For det andet er de pædagogisk uhensigtsmæssige, da de ekskluderer børn fra familier, der ikke har råd, fra at deltage i aktiviteter med deres kammerater. Tilkøbsydelse er ikke omfattet af økonomiske fripladser.

Udgifter og normering

Som følge af de reducerede indtægter og besparelser lægger skitsen op til, at man udskifter uddannet personale med ungmedarbejdere og instruktører fra foreningslivet.

BUPL skal gøre opmærksom på, at SFL vil være omfattet af BUPL's overenskomst. I følge overenskomstens protokollat 1, §1, stk. 8 skal en ikke-uddannet medarbejder være fyldt 18 år og være omfattet af de almindelige lønbestemmelser.

Dertil kommer at der, som følge af ændrede EU-bestemmelser, heller ikke er økonomiske gevinster ved at satse på timelønnede ansættelser.

Samlet set betyder økonomien i SFL, at besparelserne på 2,5 mio. kr. skal findes alene ved forringelser af personalenormeringen. I følge BUPL's beregninger vil det næsten halvere normeringen i forhold til det nuværende niveau.

Pædagogiske mål og indhold

Ifølge SFL-skitsen er målene med det nye fritidstilbud, at de skal bidrage til, at alle børn og unge udvikler sig til den bedst mulige udgave af sig selv, at mindst 95% skal gennemføre en ungdomsuddannelse og at alle børn og unge skal have mulighed for aktivt at deltage i fællesskabet. Samtidig skal fritidstilbuddet blandt andet "fremme trivsel, motivation, læringsudbytte, demokratiske dannelse og inkluderende fællesskaber" og arbejde for, at der "fortsat er færre kriminalitetstruede børn og unge" og "at antallet af børn og unge med psykosociale problemer falder".

BUPL har som udgangspunkt ingen indvendinger mod de udmeldte måls relevans og er enig i, at pædagogiske fritidstilbud løser væsentlige samfundsmæssige opgaver med henblik på læring, uddannelse, kriminalitetsforebyggelse og forebyggelse på det sociale-psykologiske felt.

Problemet er imidlertid, at SFL-skitsens ressourcer, organisering og indhold ikke matcher målene. Trænere og instruktører fra foreningslivet og ungarbejdere kan ikke forudsættes at have den krævede pædagogiske indsigt til at løse de ambitiøse pædagogiske mål.

Der er evidens for, at børn (især udsatte børn) har gavn af personale med en pædagogfaglig uddannelse. Både danske og internationale studier peger entydigt på sammenhængen mellem medarbejdernes uddannelsesniveau og den positive effekt på børnenes skolegang og trivsel og senere i livet på deres uddannelsesniveau og tilknytning til arbejdsmarkedet.

Det fremgår af skitsen, at det nye SFL-fritidstilbud vil stille krav om at børnene selv forvalter deres fritid og knytter venskaber. Børn fra familier med en ressourcestærk baggrund kan i nogen grad honorere de udfordringer. Men mange børn kan ikke. Med reduceret bemanning, løs struktur og ikke uddannede medarbejdere, løber man risiko for, at børnene dropper ud af fritidstilbuddene.

Der ligger i det fritidspædagogiske arbejde en samfundsmæssig investering i at hindre marginalisering af børn og unge og forebygge psykiske lidelser, misbrug, kriminalitet og manglende tilknytning til uddannelse og arbejdsmarked, når de bliver voksne. SFL vil ikke, som ellers forudsat i skitsen,

kunne løfte de opgaver. Dermed løber kommunen en væsentlig risiko for at påføre skatteborgerne øgede udgifter til specialundervisning og sociale tiltag, når børnene bliver ældre.

Særlig problematisk er det, at forslaget til det nye fritidstilbud også omfatter specialområdet. BUPL fraråder kommunen, at lade medarbejdere uden erfaring og uddannelse eksperimentere med sårbare og udsatte børn.

Organisering

Det organisatoriske grundlag for SFL fremstår uklart. BUPL fraråder Stevns Kommune at adskille folkeskole og fritidstilbud. En organisatorisk forankring i skolen sikrer:

- En sammenhængende dagligdag for børn og unge.
- Et tæt samarbejde mellem lærere og pædagoger, som sikrer en stærk kontinuitet omkring det enkelte barn. Navnlig omkring børn i udsatte positioner.
- En klar ramme omkring forældresamarbejdet, hvor lærernes og pædagogernes forældrekontakt gensidigt supplerer hinanden.
- Flexibilitet og stordriftsfordele i relation til planlægning af skolens aktiviteter.
- Et fundament for det tværfaglige samarbejde mellem pædagoger og lærere, som skal bidrage til at udvikle nye læringsformer og understøtte arbejdet med elevernes trivsel.
- Implementering af skolereformens mål, herunder at mindske betydningen af social ulighed og sikre bedre trivsel.

En af pointerne ved skolereformen er at sikre en sammenhængende dagligdag for børn og unge. Et tæt samarbejde mellem lærere og pædagoger, hvor pædagogerne både som en del af undervisningen og via børnenes fritidstilbud sikrer en stærk kontinuitet omkring det enkelte barn. Det gavner navnlig de børn, som har forskellige lærings- eller trivselsmæssige udfordringer, har problemer i hjemmet eller udfordringer med at fastholde sociale relationer.

SFL-skitsen tager ikke højde for hvilke medarbejdere, der skal håndtere forældresamarbejde, tværfagligt samarbejde, planlægge, dokumentere og evaluere. Det fremgår heller ikke, hvem der skal stå for de komplekse samarbejdsopgaver mellem skole, fritidstilbud og andre instanser, når det gælder børn med særlige behov og børn i specialundervisning. Ligesom det heller ikke fremgår, hvordan tilbuddet kvalitetssikres ledelsesmæssigt.

Efter BUPL's vurdering kan de målsætninger, der fremgår af SFL-oplægget, folkeskolereformen, kommunens skolepolitik og den sammenhængende børnepolitik ikke indfries i det skitserede tilbud.

BUPL's bidrag til processen

BUPL vil gerne bidrage til den fortsatte proces med at udvikle fritidsområdet i Stevns Kommune og har viden om en række andre modeller og bud på, hvordan man kan løfte opgaven. Så vidt BUPL er orienteret, har kommunen ikke vedtaget en børne- og ungepolitik. Omlægning af fritidstilbuddene kunne være en anledning til at udarbejde en børne- og ungepolitik med en samlet strategi for, hvordan man systematisk og effektivt forfølger kommunens mål for aldersgruppen 0 til 12 år. Det arbejde bidrager BUPL også gerne til.

Vordingborg den 10.11.2015

Joakim Rex Blankschøn
Faglig sekretær, BUPL Sydøst
Direkte 3546 5464 / Mobil 25 32 33 00
Mail jrb@bupl.dk